

ERICA BAUMEISTER

každá vůně má svůj příběh. každý příběh má svou vůni.

DŮM PLNÝ VŮNÍ

DŮM PLNÝ VŮNÍ

The Scent Keeper

Text Copyright © 2019 by Erica Bauermeister

Published by arrangement with St. Martin's Publishing Group.

All rights reserved.

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována

bez písemného souhlasu nakladatele.

Translation © Lucie Mikolajková, 2024

Cover © Martin Kopecký, 2024

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-5149-5 (pdf)

ERICA BAUERMEISTER

DŮM PLNÝ VŮNÍ

přeložila Lucie Mikolajková

Věnováno ostrovům

PROLOG

Všichni jsme bezděčnými strážci tajemství svých rodičů, čelíme vlnám na hladině způsobeným kamínky, které jsme neviděli nikoho házet. Jakmile zavřu oči a nadechnu se, pořád ještě cítím ten jiskřivý, křehký okamžik, kdy otec zradil mou důvěru. Ta chvíle mu samotnému zlomila srdce. Pořád ještě cítím matčiny medové sliby.

Možná ty vůně ucítíš i ty, a ještě mnohem víc. Vroucí horkost chlapce, jemuž strach brání oprostít se od svého hněvu. Průzračnou otupělost dívky, která v jediném záchvěvu hrdinství přišla o všechno. Vůni deště a soli a slabý nádech kouře z dýmky. Věci, které se staly předtím, než mi tě osud nadělil.

Úplně tě cítím, moje rybičko, jak si pluješ v přílivu mé krve, mého dechu. My lidé jsme téměř celí z vody, jen naše tajemství jsou jako kameny. Kéž se ta moje stanou pevnými ostrůvky, přes něž můžeš kráčet širokou řekou svého života. Kéž jsou to kameny, které tě nestáhnou pod vodu, ale budeš si z nich moci vybudovat domov. Dávám ti je jako dar.

Povím ti teď příběh.

Povím ti všechno.

1. ČÁST

OSTROV

POČÁTEK

Ještě než přišel čas, žila jsem se svým otcem na ostrově schovaném uprostřed nezměrného souostroví, jež se natahovalo z chladné slané vody a dychtilo po vzduchu. Vyrůstala jsem mezi deštům, mechem a prastarými stromy s tlustou kůrou, díky nimž bylo snadné zapomenout, že velká většina ostrova je neustále pod vodou dosahující půlmetrové, metrové i stometrové mrazivé hloubky. Možná byla ta voda nekonečně hluboká, protože nikdo z nás nedokázal zadržet dech tak dlouho, aby se dostal až na dno.

Všechny ty ostrovy, to bylo místo, kam se dalo utéct, i když jsem to tehdy nechápala. Nebyl žádný důvod utíkat, měla jsem všechny důvody zůstat. Otec byl pro mě všechno. Občas slyším lidi, jak říkají, že je někdo jejich „celý svět“, a jiskří jim přitom v očích. Jenomže pro mě otec opravdu celým světem byl – tak doslova, že mi ta vzpomínka dodnes dokáže uchvátit mysl, až se v ní myšlenky zmítají jako naplavené dříví v bouři.

Naše chata stála na mýtině uprostřed ostrova. Nebyli jsme první, kdo ji obýval – tyhle ostrovy byly útočištěm lidí, kteří byli před něčím na útěku, už pořádně dlouho. Skoro před stoletím to byli francouzští lovci kožešin, kteří mluvili se zpěvavým, houpavým přízvukem. Potom dřevorubci s rameny jako dubiska a rybáři, kteří tu lovíli stříbrohřbeté lososy. Pak přišli odpírači vojenské služby, aby se tu schovali před válkou. Hippies, jimž se nechtělo dodržovat pravidla. Ostrovy je všechny přijaly s otevřenou náručí, ale bouře a dlouhé tmavé zimy většinu z nich zase vyhnaly.

Náš srub si původně postavil nefalšovaný utečenec. Našel si místo, kde ho nikdo nemohl najít, a domov si vybudoval ze stromů, jež sám porazil. Na ostrově strávil čtyřicet let, během nichž vymýtil plochu pro zahradu a založil sad. Jednoho podzimu však prostě zmizel. Prý se utopil, proslýchalo se. Chata zůstala celé roky opuštěná, než jsme přišli my, objevili jsme jabloně a otevřeli dveře. Zvýšili jsme tak počet obyvatel ostrova na dva.

Já sama si příchod na ostrov nepamatuju, byla jsem ještě moc malá. Vybavuje se mi jen, jak jsem na něm žila. Vzpomínám si na cestičky vinoucí se mezi všemi těmi ostrážitými stromy, na vůni hlíny pod našima nohama, temnou a složitou jako pohádky. Pamatuju si naši chatu s jedinou místností, velké křeslo u kamen, naši sbírku beletrie a vědeckých knih. Vybavím si vůni kouře z hořícího dřeva a borové smůly, která se linula otcí z vousů, když mi večer četl, na přízračnou ozvěnu tabáku z dýmky, kterou kouřival ten utečenec, čichovou připomínku, jež jako by se vsákla do zdí a nikdy se úplně nevytratila. Vzpomínám si, jak mi při usínání připadalo, že si déšť povídá se střechou, a jak na něj vždycky oheň varovně zapraskal a okřikl ho, že má být zticha.

Ale ze všeho nejvíc si pamatuju ty šuplíky.

Otec je začal vyrábět hned poté, co jsme se do srubu nastěhovali, a když s nimi byl hotov, lemovaly stěny až ke stropu. Byly to malé šuplíčky, jejichž čela z leštěného dřeva nebyla větší než moje dětské ruce. Obklopovaly nás stejně jako les za dveřmi a ostrovy kolem.

Každá zásuvka ukrývala jedinou malou lahvičku a v každé té lahvičce byl kousek papíru, pevně svinutý, jako by ukrýval tajemství. Skleněné zátky lahviček byly zalité různobarevným voskem – v horních řadách červeným, v těch nižších zeleným. Otec ty lahvičky téměř nikdy neotvíral.

„Musíme je chránit,“ vysvětlil mi.

Ale já slyšela, jak ty papírky v šuplících šeptají.

Pojď a najdi nás...

„Prosím,“ žadonila jsem znovu a znovu.

Nakonec přece jen svolil. Vytáhl sešit s koženými deskami plný čísel a pečlivě připsal na seznam další. Potom se otočil ke stěně plné šuplíků a zamyslel se.

„Tamhle nahoře,“ ukázala jsem do výšky, kde přebývaly lahvičky s červeným voskem. Příběhy přece vždycky začínají na stránce nahoře.

Otec si postavil žebřík, který se dal posouvat podél stěny, a já se dívala, jak po něm šplhá až skoro ke stropu. Sáhl do jedné ze zásuvek a vytáhl lahvičku. Slezl dolů a opatrně rozlomil voskový uzávěr. Ozvalo se zaskřípění skla o sklo, jak vytáhl zátku, a potom zašustění, když rozbalil papírek a narovnal jej v prázdný bílý čtvereček. Sklonil k němu hlavu, pomalu se nadechl a pak zapsal do sešitu další číslo.

Snažila jsem se ani nehnout, ale místo toho jsem se taky naklonila. Otec zvedl hlavu, usmál se a natáhl ruku s papírkem ke mně.

„Tu máš,“ řekl. „Přivoň si, ale ne moc silně. Nech tu vůni přijít k sobě.“

Poslechla jsem. Hrud' jsem měla staženou a dýchala jen mělce. V nose mě zalechtaly pramínky vůně a vklouzly mi do tmavých kudrnatých vlasů. Ucítla jsem táborový oheň, v němž hořelo mně neznámé dřevo, zeminu tak vyprahlou, že na takové jsem sama nikdy nestála, a vodu deroucí se z mraků na nebi, jež jsem nikdy neviděla. Vonělo to jako čekání.

„A teď si přičichni pořádně,“ pobídl mě otec.

Vdechla jsem a propadla se do té vůně jako Alenka do králičí nory.

Později, když už byla lahvička zase zazátkovaná a zapečetěná a zpátky ve svém šuplíčku, jsem se podívala na otce. Ve vzduchu se pořád ještě vznášely zbytečky té vůně.

„Pověz mi, jaký má příběh,“ vydechla jsem. „Prosím...“

„Tak dobře, skřivánku,“ souhlasil.

Usadil se do velkého křesla a já se stulila k němu. V kamnech praskalo hořící dřevo a svět okolo byl tichý a nehybný.

„Kdysi dávno, Emmeline, když býval svět ještě fajn...“, začal a ten rým zněl sametově, jako by jeho slova byla z čokolády.

Kdysi dávno, Emmeline, když býval svět ještě fajn, žila byla překrásná královna, uvězněná ve velikánském bílém zámku. Mnohý silný a statečný rytíř se ji snažil vysvobodit, ale žádný to nedokázal. „Přines mi vůni, která prolomí i zeď,“ řekla královna jednomu statečnému chlapci jménem Jack...

Naslouchala jsem a vůně se zatím vkrádaly do škvír v podlaze, do slov příběhu i do zbytku mého života.

LOVKYNĚ VŮNÍ

Od té doby jsem se den co den ptala: „Můžeme otevřít další, prosím?“

Nakonec se vždycky nechal obměkčit, ale ne tak často, jak bych byla chtěla.

„Lahvičky ty papírky chrání,“ vysvětlil mi. „Když je budeme otvírat moc často, vůně vyprchají.“

Nedávalo mi to žádný smysl. Vůně byly jako déšť, jako ptáci. Mizely a zase se vracely. Každá měla svůj vlastní příběh – hlásily, že je odliv, že ovesná kaše už je hotová nebo že se jabloně chystají nasadit na květ. Ale nikdy nezůstaly natrvalo.

Avšak už jako malá jsem chápala, že ty voňavé papírky jsou jiné, že v sobě mají jakési kouzlo. Ukrývaly se v nich celé světy. Dokázala jsem z těch světů rozeznat jen útržky – vůni nějakého ovoce, plnější a sladší než cokoli, co jsem kdy ochutnala. Anebo nějaké zvíře, línější než všechna, s nimiž jsem se dosud setkala. Řada z těch vůní však pro mě byla naprosto cizí – ostré a divoké, jemné a zneklidňující.

Toužila jsem se do těch světů ponořit a pochopit, z čeho všeho jejich vůně pocházejí. Ale ještě víc jsem si přála být jako lovec vůní Jack, hrdina otcových příběhů, který se proháněl korunami stromů v deštivých džunglích a šplhal na vrcholky hor, jen aby zachytil vůni jednoho maličkého kvítka.

„Jak to dokázal?“ ptala jsem se otce. „Jak mohl Jack ty vůně najít?“

„Přece tak, že šel za tímhle,“ odpověděl a poklepal mi na kořen nosu.

Zarazila jsem se. „Ale jak?“

Otec se usmál. „Asi mu prostě musíš jít z cesty.“

Nechápala jsem, jak přesně to myslí, ale od té chvíle jsem se usilovně snažila nechat se vést svým nosem. Větrila jsem každou změnu počasí a porovnávala ji s vůní hlíny, abych věděla, jak bude reagovat. Sůl z moře se vzduchem vinula neustále, ale když jsem se jí nadechla, uvědomila jsem si, že je silnější, kdykoli jsou vlny rozbouřené. Zachytila jsem jasně zelenou vůni, která se jako vodopád řinula skrze větve douglasek, a vystopovala ji zpátky až k větříku, jenž se proháněl korunami stromů a chřestil jehličím.

Každý den jsem vylézala ze své podkrovní ložničky ještě za úsvitu, odhodlaná objevit tolik vůní, kolik dokážu.

„Ty jsi takový můj budíček,“ smál se otec, když jsem se štrachala po žebříku dolů. „Můj skřivánek, co ohlašuje ráno.“

Valnou část dne jsme trávili venku. Chovali jsme slepice, aby nám snášely vejce, a starali se o ovocné stromy a zeleninovou zahradu. Ale i tak jsme většinu potravy získávali z nezkrocených částí našeho ostrova. Nedokážu si vybavit, že bych se na tom někdy nepodílela, a v osmi letech už jsem se považovala za nezbytnou, byť ne rovnocennou spolupracovnici při zajišťování obživy.

„Kdo schraňuje, ten hoduje,“ říkával otec, když jsme vyráželi do lesa s košíky vyrobenými z cedrové kůry. V létě jsme sbírali jasně rudé americké borůvky a plody libavky, tak temně modré, že byly jako noc v dlani. Na podzim jsme hledali houby, které se ukrývaly pod stromy, a já uchváceně pozorovala členité hlavičky smržů, z nichž každá byla spletitým bludištěm plným skulin a zákoutí.

„Povíš mi o nich příběh?“ poprosila jsem jednou otce. Odhrnula jsem si kudrnaté vlasy z tváře a zvedla k němu oči. „Prosím...“

Podíval se na mě, chvíličku přemýšlel a pozoroval přitom smrže na mé dlani.

Kdysi dávno, Emmeline, když býval svět ještě fajn, se Jack jednou ocitl v očarováném lese, kde rostly stromy vysoké až do nebe. V tom lese žila překrásná čarodějka, přebývala v paláci postaveném ze samých vůní, a jakmile ji Jack spatřil, zamiloval se. Čarodějka ho pozvala do svého nádherného domu, ale když se Jack ocitl uvnitř, zjistil, že už nemůže ven.

„Ach ne!“ vydechla jsem a třásla se strachy nad tím, v jakém je Jack nebezpečí.

„Mám pokračovat?“ zeptal se otec.

„Ano, prosím!“

„Už tě nepustím,“ řekla čarodějka a zavedla ho do komnaty prostoupené vůní tak uchvacující, že Jack zapomněl na celý svět. Kdykoli si začal vzpomínat, ukázala mu čarodějka další komnatu, ještě čarovnější, než byla ta předchozí.

Celé roky bloudil Jack tím palácem, až jednoho dne objevil komnatu, ve které ještě nikdy nebyl. Jakmile vstoupil, ucítil vůni, jež mu připomněla všechno, co si kdy přál dokázat, a všechno, čím si kdy přál být. A pak spatřil, že na háčku u dveří visí na modré stužce klíč.

Dychtivě jsem vyčkávala. Kouzelné klíče jsem měla hrozně ráda.

A tak vzal Jack ten klíč a otevřel jím dveře a nikdy už se zpátky nevrátil.

Vyčkávala jsem v přesvědčení, že bude ještě něco následovat, ale otec mi jen strčil houbu do košíku.

„To nestačí, tatínku,“ protestovala jsem. Věděla jsem, že konce bývají mnohem složitější.

„Ale ano, skřivánku, stačí,“ řekl a políbil mě na temeno. „A teď už pojď. Do košíku nám samo nic nenaskáče.“

Asi nejlepší byla na paběrkování naše laguna, ovál chráněné vodní hladiny obehnané skalami. Voda do ní přitékala úzkým průlivem,

za přílivu rozbouřeným a zpěněným. Dalo se tam sklízet třeba celý den. Podél břehu rostla divoká cibule a slanorožec a trávovité stvolý přímořského jitrocele. Pod kameny na pláži se ukrývali malinkatí černí krabi, velcí stěží jako můj nehet. Balvany lemuující břeh byly poseté slávkami a svijonožci a mořských řas tu bylo nepočítaně druhů. Já jsem měla nejradši bublinaté chaluhy, jež praskaly v puse a zanechávaly po sobě vůni soli.

Nejlepší ale bylo lovit rozchlipky.

„Tamhle!“ zavolal otec a ukázal na gejzírek vody, který zničehonic vystřelil z pláže. Rozběhla jsem se, abych se k němu dostala co nejrychleji a stihla rozstříkující se vodu zachytit a nechat si ji protékat mezi nataženými prsty. Ale i když jsem byla drobná a hbitá, vždycky jsem našla už jen vůni soli a prohlubeninku v písku u svých nohou. Zastrčila jsem vedle ní klacík, abychom ji pak našli.

„Tamhle je další!“ vykřikla jsem a rozběhla se po pobřeží opačným směrem.

„Dobrá práce,“ pochválil mě otec a chodil od jednoho klacíku ke druhému s malou lopatkou v ruce. Po hodině pobíhání a hrabání jsme měli košík plný.

Rozchlipky jsme si obvykle museli usušit a schovat na zimu, až přijde tma a přikryje nás jako těžká deka. Zimu jsem neměla ráda. Déšť jako by svou náladou prostupoval úplně všechno a jídlo na talířích bylo čím dál vybledlejší, až nám nezbylo nic než sušené věci – jablka, rozchlipky a křupavé chaluhy. I můj otec jako by pokaždé vybledl a jeho příběhy se také téměř vytratily.

„Musíme je sušit?“ zeptala jsem se toho dne, a tentokrát mi otec věnoval svůj letní úsměv a svolil, abychom si udělali piknik. Rozdělali jsme oheň a rozchlipky na něm uvařili, přidali trochu divoké cibule a jitrocele pro chuť a najedli se z misek vyrobených z plochých ulit mořských ušní, za lžíce nám sloužily škeble slávek.

Jako zákusek jsme měli bobulové ovoce. Potom jsme se posadili do písku pod nebem, které vybledlo do světlounké modři, a otec se díval na vodu, jak hněvivě víří v úzkém průlivu.

Ten průliv mě odjakživa zneklidňoval. Čtyřikrát za den se střídal příliv s odlivem a voda se pokaždé začala hnát klikatou, skalnatou cestičkou pryč z laguny anebo zpátky do ní. Průliv byl rozhněvaný a nebezpečný a dychtil pohltit a rozdrtit všechno, co se dostalo k jeho ústí.

Otec si všiml, jak úzkostlivě se pohledu na tu skalní úžinu vyhýbám, a pozvedl škeblovou lžicí jako při přípitku. „Na průliv, který nás chrání.“

To byla pravda, chránil nás. S výjimkou laguny měl celý ostrov vysoké břehy, které se svažovaly kolmo do moře. Na příkrých skalnatých stěnách se jako klíště držely jehličnaté stromy, jejichž nejspodnější větve byly osekané v jediné vodorovné linii, která označovala, kam až dosahuje příliv. Jediná cesta na ostrov vedla právě průlivem. Vídala jsem v knihách obrázky vysokánských hradů, nedobytných a nedosažitelných pro všechno, co bylo pod nimi. Náš ostrov byl také takový hrad a rozbouřený průliv byl padací most.

„Nahání mi strach,“ přiznala jsem.

„Ale brání nás před piráty a medvědy,“ poznamenal otec.

Obrázky pirátů a medvědů jsem z knížek znala taky. Ani s jedněmi jsem se rozhodně setkat netoužila.

„Tak na průliv,“ přisvědčila jsem a pozvedla svou lžicí.

Jednou za čas jsme po příchodu do laguny našli pláž posetou chaluhami, rozházenými až k čáře přílivu.

„Mořské panny tu měly večírek,“ prohlásil otec a mně to dávalo smysl. Písek byl vyzdobený s takovou nevázaností, že to mohly dokázat jenom naprosto neskutečné bytosti. „Pojď se mrknout, jestli nám tu něco nenechaly.“

Šli jsme se podívat za kameny a prohledali borůvčí lemující pláž a opravdu jsme pokaždé objevili poklady. Černé plastové bedny s masivními uzávěry, ještě pevnějšími než na lahvičkách s vůněmi. Uvnitř se ukrývaly ty nejužasnější dary: rýže a mouka, čokoláda a káva. Někdy dokonce i knihy, boty nebo oblečení.

Jednou, když mi bylo asi tak devět, jsme objevili obzvlášť báječnou nadílku: dvě černé krabice. V jedné z nich byly nové boty a modrý pršiplášť, obojí přesně v mé velikosti.

„Jak můžou mořské panny vědět, co máme rádi?“ ptala jsem se otce.

„Mají kouzelnou moc,“ odpověděl a mně to bylo hned jasné. Překonat náš průliv se opravdu dalo jen pomocí kouzel.

Naložili jsme si bedny na ramena a vítězně si je odnesli do chaty. Jack možná lovil drobná kvítka, ale nám se podařil ohromný, těžký úlovek. Ten večer jsme měli opravdovou hostinu, ale byli jsme předvídaví a většinu kořisti jsme uložili do spíže. Věděli jsme, že oceán je vrtkavý a jeho záhady nepředvídatelné. Uměl brát stejnou měrou, jako dával. Přetrvávající vůně utečencovy dýmky toho byla nekonečnou připomínkou.

Po večeři jsme si s otcem vzájemně předčítali z knih, tak jako každý den. Otec miloval vědecké příručky a učil mě z nich o počasí, o hvězdách a o tom, jak se jmenují stromy, které nás obklopovaly. Celé hodiny jsme si prohlíželi obrázky podivných mořských tvorů, květín nebo zvířat, která jako by pocházela z jiného světa.

„Co je tohle?“ zeptala jsem se a ukázala na obrázek hnědého zvířátka se štíhlýma nohama a vousky na protáhlé bradě.

„Koza,“ odpověděl otec.

„Jsou kozy opravdické?“

Přikývl.

„Nemohly by mi mořské panny nějakou přinést?“ Koza vypadala hbitě a chytře a možná by s ní mohla být legrace. S kozou bych se mohla kamarádit, pomyslela jsem si.

Otec se na okamžik odmlčel.

„U mořské panny nikdy nevíš, co udělá,“ řekl posléze.

„Nemůžeme se jich zeptat?“ Prázdné bedny jsme pokaždé odnosili zpátky na pobřeží. *Na mořské panny musíme být hodní*, říkával otec, a tak jsme vždycky napsali poděkování a strčili ho do jedné z nich.

„Zkus to a uvidíš,“ pokrčil rameny. „Nikdy nevíš.“ Tím bylo zjevně téma uzavřeno. Takhle to s otcem bývalo často. Celé hodiny dokázal vyprávět o tom, jak to chodí uvnitř stromu, nebo o počasí, ale někdy prostě zničehonic umlkl.

„A co takhle pohádku?“ Využila jsem otcova mlčení a vyměnila příručku za velkou, těžkou sbírku pohádek. Přebal zdobilo zlaté písmo a obrázek princezny a skrčeného mužíka, který mě úplně fascinoval. Uvnitř se skrývaly fantastické spletné příběhy plné dívek, které usnuly na věčnost, a domů postavených ze sladkostí a lží.

Otec mi vysvětloval, že spousta věcí v pohádkách není skutečná, jenomže potíž byla v tom, že jsem občas netušila, které věci to jsou. Lesy byly opravdické, to jsem věděla, ale jelikož jsem žila na ostrově jen s otcem, připadal mi obrázek dvou dětí držících se za ruce stejně podivuhodný jako představa, že se ze slámy dá upríst zlato. Přemýšlela jsem, jaké by to asi bylo, svírat ruku stejně velkou, jako je ta moje, znát někoho, kdo má stejně jako já víc otázek než odpovědí. Tehdy jsem přemýšlela o spoustě věcí.

„Proč já nemám mámu?“ zeptala jsem se jednou otce při pohledu na obrázek ženy s dlouhými plavými vlasy s dítětem na klíně.

„Protože máš mě,“ odpověděl. Otočil stránku a já spatřila obrázek té zlé paní s bledou pletí a tmavými vlasy, jak se dívá do zrcadla. Otec mi vlastně pořádně neodpověděl, ale nabídl mi celkem rozumnou náhradu – v pohádkách, kde vystupovaly matky, se vždycky vyskytovaly i čarodějnice.

Listovala jsem příběhy, vnímala ševlení stránek a tu ženu jsem nechala za sebou. Zhruba v polovině knihy bylo prázdné místo, tak zvláštní jako vypadlý zub. Pokaždé mě jaksi přitahovalo. S oblibou jsem přes mezeru přejížděla palcem a vnímala nerovné okraje zakousnuté do hřbetu.

„Tady byl taky nějaký příběh?“ zeptala jsem se otce.

„Ano, jenže nebyl dobrý,“ odvětil.

Tázavě jsem se na něj podívala, ale on mě jen políbil na čelo.

„To už pro dnešek stačí, Emmeline. Všichni skřivanci už mají nejvyšší čas jít spát.“

Vylezla jsem do podkroví, zachumlala se do přikrývek a myslěla na mořské panny a kozy a maminky, chybějící stránky a čarodějnice. Na otce, kteří vám nechtějí prozradit všechno, co byste rádi věděli. Ale měla jsem za sebou dlouhý den, bedny byly těžké a pode mnou byl otec, jehož neochvějnou láskou jsem si byla na-prosto jistá, a tak jsem se už dál nevyptávala. Kdybych to byla udělala, možná by bylo všechno jinak.

PŘÍSTROJ

Ještě záhadnější než mořské panny a kozy byl otcův přístroj. V každém ročním období s jeho pomocí vyrobil jeden nový voňavý papírek. Čekala jsem na to celou tu nekonečnou dobu a moje vzrušení neustále narůstalo. Konečně otec otevřel spíž, sundal přístroj z nejhořejší police a rozmotal dlouhý pruh měkké stříbrošedé látky, která ho chránila. Vynořila se elegantní stříbrná krabička, lesklá a velká asi jako půl bochníku chleba, se sklápěcím víkem, pod nímž se skrýval panel posetý nesčetnými drobnými dírkami.

Otec ji vzal do ruky, namířil ji přes místnost směrem ke kamnům a stiskl černé tlačítko po straně. Zaslechla jsem, jak skrze ty dírký lehounce zaševlel vzduch, jako by ten přístroj dýchal, a potom pravidelné cvakání. Konečně to zavrčelo a z otvoru na dně krabičky se vysunul čtvereček papíru.

„Nech mě si přivonět!“ vyhrkla jsem a vrhla se na papírek dřív, než se stihl ocitnout v lahvičce. Pokaždé jsem doufala v nějaké kouzlo – že ucítím nový svět, který jsem ještě nikdy nezakusila, podobně jako u voňavých papírků v horních šuplících. Vzrušeně jsem vdechla a těšila se, jak se přede mnou rozestře bohatá vůně nějaké neznámé květiny nebo záhadné aroma cizího koření. Anebo by to mohla být vůně tak nečekaná, že ji dokážu vnímat jen jako barvu nebo pocit. Šepotavá modř. Tančící oranžová. Vztek. Radost.

Jenže pokaždé přišlo zklamání. Nový papírek neměl vůbec žádnou vůni.

„Proč nijak nevoní?“ ptala jsem se otce.

„Ale vždyť voní,“ opáčil a zatvářil se nechápavě. Potom napsal na zadní stranu papírku řadu čísel, sroloval ho a zastrčil do skleněné lahvičky. Pečlivě ji utěsnil rozpuštěným zeleným voskem a uložil do prázdné zásuvky v jedné ze spodních řad.

Ta odpověď mě neuspokojila, ale nedokázala jsem si představit, že by otec ty voňavé papírky vyráběl, kdyby nefungovaly. Jak se tedy ten lísteček bez vůně mohl proměnit v jeden z těch fantastických výtvorů? Úplně jsem cítila, jak lahvičky s rudým voskem čekají vysoko nade mnou, třpytivé a nedosažitelné. Je možné, že by rozsávaly své kouzlo i do spodních řad a měnily ostatní lahvičky svou pouhou blízkostí? To se mi nezdálo pravděpodobné. Možná že ty nové byly jako housenky: zamotají své podivné rozměklé tělíčko do kokonu a vynoří se jako něco úplně jiného. Anebo jednoduše ležely v zásuvkách tak dlouho, že na nich něco vyrostlo jako nějaká temnomilná květina. Možné bylo cokoli.

Bylo mi deset let, když jsem se rozhodla, že chci mít svůj vlastní voňavý papírek, který bych si mohla schovat a pozorovat ho. Jenomže otec byl na přístroj opatrný a šetřil s ním. Jenom jeden papírek za každé roční období, připomínal mi neustále a tohoto rozvrhu se úzkostlivě držel, i když jsem mnohokrát v noci ze své podkrovní ložničky zahlédla, jak tu mašinku čistí a vrtá se v jejích drobounkých třpytivých součástkách. Někomu jinému by jeho chování mohlo připadat poněkud chorobné, ale když člověk žije na ostrově, kde si musí jídlo, otop i vodu obstarávat či pěstovat sám, kde se počasí ze dne na den může proměnit z přítele na nepřítele, je opatrnost a spořivost rozumný přístup.

Proto jsem otcovo starostlivé zacházení s přístrojem nikdy nezpochybňovala a jen jsem s rostoucí netrpělivostí čekala na nejvhodnější příležitost, kdy se svou prosbou vyrukovat. Podzim se začínal pomaličku překlápět v zimu. Cítila jsem ve vzduchu blížící

se chlad. UVědomila jsem si, že se otec stahuje do sebe, jako když se veverka zakutává do svého pelíšku. A pak jsem jednoho rána vyhlédla z okna a spatřila svět vyrýsovaný mrazem.

„Dneska?“ zeptala jsem se otce a on hned věděl, co tím myslím. Nebylo zrovna těžké na to přijít. Mou netrpělivost ještě znásobilo, že během uplynulých pěti dní setrval padal déšť, který vymyl ze stromů světlo a držel nás zavřené doma. Ale toho dne bylo nebe jasné a mráz napsal na žilky spadaneho listí a trčící obrysy stébel trávy jednoznačný vzkaz: *Je čas*.

Otec donesl ze spíže přístroj.

„Prosím,“ žadonila jsem, „uděláš dneska jeden pro mě?“

„Tohle není hračka, skřivánku,“ upozornil mě.

„Může to být jako dárek k narozeninám.“

„Narozeniny hned tak mít nebudeš.“ V jeho hlase však skoro zazněl úsměv. Poznala jsem, že mám svůj cíl na dosah.

„Tak napůl narozeniny, no. Budu na něj opatrná, slibuju!“

Otec pohlédl na zápisník v kožených deskách, kam si dělal poznámky. Vzal přístroj a udělal to, co vždycky – namířil ho do místnosti a stiskl tlačítko. Vylezl papírek a otec ho strčil do lahvičky. Sledovala jsem ho s temným, těžkým zklamáním. Takovou dobu jsem na to čekala!

Ale pak vzal přístroj znovu do ruky. Myslela jsem, že ho jde uložit na místo, ale on znovu zmáčkl tlačítko. Dírky nasály vzduch, potom to povědomě zavrčelo a zašustilo a vysunul se papírek. Otec jím jemně zamával a pak mi ho podal.

Ohromeně jsem na něj zírala. Usmál se a ten úsměv mu zářil i v těch modromodrých očích.

„Do kterého šuplíčku bys ho chtěla dát?“ zeptal se. „Můžeme na něj napsat tvoje jméno.“

Přistrčila jsem si papírek k nosu a nadechla se. Necítila jsem nic než důvěrně známý kouř z kamen a téměř vyprchanou vůni ovesné kaše, kterou jsme měli k snídani.

Ale držela jsem v ruce svůj vlastní voňavý lísteček a byla jsem připravená být trpělivá. Lahvičky s červeným voskem mě poučily, co by se mohlo stát, a já jsem se tak těšila, až jsem byla napjatá jako struna. Tenhle papírek nepůjde do lahvičky ani se nebude ukrývat ve stěně. Schovám si ho hluboko do kapsy u bundy, kde bude ve tmě a v bezpečí. Budu ho chránit, ale celou dobu budu mít ten proces na dosah ruky.

Myšlenky mi samým vzrušením poletovaly hlavou kolem dokola. Jaký nový svět asi dostanu? Pronikají snad vůně do papírku náhodně? Anebo si vybere papírek sám, každému na míru? Za koho mě asi lísteček bude považovat?

„Emmeline?“ pobídl mě otec.

„Do šuplíku ne,“ řekla jsem.

„Určitě?“ Při pohledu, jak si papírek strkám do kapsy, otec nervózně zamnul rukama. „V lahvičce víc vydrží.“

„Chci si zkoušet čichat, jak se mění,“ vysvětlila jsem. Vtom se otec zatvářil smutně, i když ani tentokrát jsem netušila proč. Možná proto, že kouzlo by se člověk neměl snažit zachytit. Alespoň v pohádkách se to vždycky zdůrazňovalo.

Ale tohle bylo něco jiného. Tohle je věda, říkala jsem si, a já to tajemství rozluštím – stačí, když budu dodržovat zásady, jimž mě otec naučil, když jsme spolu brouzdali po lesích.

Vždycky musíš vyhodnotit situaci, Emmeline. Vyloučit všechny proměnné faktory a pak stanovit nejlepší možný postup.

Už v pouhých deseti letech jsem však tušila, že si ten papírek nechci nechat jen z vědeckých důvodů.

Toho rána bylo chladno, ale možná by ten svěží, štiplavý vzduch dokázal probudit vůni na papírku o něco dřív. Netušila jsem, jak dlouho může trvat takový nový svět vytvořit. Musí sem snad vůně přicestovat odněkud zdaleka? Anebo už jsou v tom papírku schované a čekají, až je čas uvolní?

Jinovatka mi křupala pod nohama a já se vydala lesem. V duchu jsem přesvědčovala samu sebe, že chci jen vidět, jak to vypadá s tím smrkem, který před lety vyvrátila bouře. V průběhu času se ležící kmen stal rodištěm desítek štíhlých mladých stromků, které se tyčily z tlejícího dřeva jako vykřičníky. Vyškrábala jsem se na kmen, i když byl nasáklý celodenním deštěm a promáčel mi kolena kalhot. Možná že když budu trochu výš, napadlo mě, zachytí papírek procházející vůně snadněji.

Postavila jsem se na obrovském kmeni, nohy zabořené do hustého mechu, a dala si pozor, abych nestoupla na žádný nový stromeček. Zajela jsem rukou do kapsy a ucítila ostré rohy papírku. Věděla jsem, že vytáhnout ho na světlo může být riskantní, ale říkala jsem si, že v téhle části lesa rostou stromy tak hustě, že tu beztak skoro žádné světlo není.

Vydechla jsem a vyhnala z plic všechnen vzduch, který jsem nasbírala v lese. I já jsem chtěla být čistý list, připravený přijmout novou vůni. Sevřela jsem lísteček v dlani, abych ho co nejvíc ochránila, vytáhla jsem ho a přiblížila si ho až k nosu. Nadechla jsem se.

Nic. Jen vůně našeho srubu. Zklamaně jsem strčila papírek zpátky do kapsy.

A pak jsem se zarazila. Vždyť přece nejsem ve srubu! Jsem v lese! Přičichla jsem si k límci bundy, k vlasům, ke kůži na ruce, abych zjistila, odkud ta vůně pochází. Nějaké zbytky vůně jsem rozhodně zachytila – kouř z hořícího dříví, kávu –, ale byly slaboučké a tak provázané s mou vlastní vůní, že byly jen slabým nádechem mě samé. Vůně na papírku byla jiná, nijak se mnou nesouvisela. Znovu jsem ho vytáhla, zavřela oči a zhluboka se nadechla.

Les jako by zmizel. Byla jsem ve srubu a všechny jeho vůně ožily: sušená jablíčka ve spíži, košík cibulí v koutě, lehounký zavan dýmkového kouře.

Odtáhla jsem se a ucítila starý smrk, vlhký mech a zimu. Přiblížila jsem nos k papírku. Srub.

Ty nové papírky vůbec nebyly prázdné!

Pádila jsem zpátky na mýtinu a cestou už vytahovala papírek z kapsy. Ale když jsem vletěla do chaty, byla prázdná. Otec se zjevně vydal na sběr plodin.

Tím líp. Měla jsem možnost si svou teorii ověřit dřív, než mu o tom povím. Zvedla jsem papírek k nosu. Ucítila jsem srub, úplně stejně jako v lese. Skvěle. Strčila jsem papírek zpátky do kapsy a nadechla se.

Uvědomila jsem si, že srub už nevoní tak jako na lístečku. V předešlém roce jsme přišli o jednu jabloň a polínka z ní konečně vyschla natolik, že se dala použít na zátop. Jabloňové dříví má osobitou vůni, sladkou a kulaťoučkou a zcela nezaměnitelnou. Ráno jsme ho nepálili, ale teď hořelo v kamnech a jeho vůně byla jako píseň. Nadechla jsem se, vydechla a přidržela si papírový čtvereček u nosu. Nedalo se pochybovat: papírek a srub už nevoněly stejně.

Vrhla jsem se ke spodním zásuvkám a náhodně jednu vytáhla. Třesoucíma se rukama jsem rozlomila zelený vosk, jímž byla zapečetěná.

Dělám to pro vědu, přesvědčovala jsem samu sebe.

Vytáhla jsem voňavý papírek a udělala ze sepjatých dlaní tmavé hnízdečko, abych mohla vdechnout jen jeho aroma a nic jiného. Voněl trošičku jinak. Otevřela jsem další lahvičku, pak další. Vdechovala jsem nejrůznější variace kouře, cítila čerstvě i sušené rozchlipky, čerstvě natrhaná jablka. Bláto z mých bot a podzimní listí v dešti. Ty rozdílly tam byly celou dobu, ale já je nevnímala, protože jsem čekala, že mě papírky přenesou do úplně nového světa, do nějaké neznámé říše. Jenomže na těch papírcích bylo něco mnohem záhadnějšího.

Vzpomínky.

Rozpustila jsem zelený vosk, jak jsem to vídala dělat otce, a znovu lahvičky utěsnila. Nešlo mi to tak dobře jako jemu a doufala jsem, že je v dohledné době nebude vytahovat.

Když se otec vrátil, čekala jsem na něj v křesle u kamen.

„Už vím, co jsou,“ vyhrkla jsem vítězně.

„O čem to mluvíš?“

„Ty papírky přece!“

Otec si právě sundával čepici a svlékal kabát, takže jsem mu neviděla do tváře.

„Jsou to vzpomínky,“ prohlásila jsem.

Otec se zarazil s kabátem napůl pověšeným na věšáku.

„Jak tě to napadlo?“ zeptal se tónem zvědavého vědce.

„No...“ začala jsem a popsala mu každý krok svého experimentu. Otočil se ke mně a s tváří nejprve nezúčastněnou, ale čím dál víc zaujatou pozorně přikyvoval.

„Dobrá práce, skřivánku,“ pronesl, když jsem skončila. „Jsem na tebe pyšný.“

Vdechla jsem jeho slova a uložila si je hluboko v hrudi. Chtěla jsem se jejich teplem hřát napořád. Ale měla jsem ještě další otázku. Myslela jsem na ni od chvíle, kdy jsem přišla na to, co jsou ty papírky zač.

„A tyhle jsou teda Jackovy?“ ukázala jsem na ty úžasné, neuvěřitelné vůně v horních řadách.

Otec se zatvářil polekaně, ale pak přikývl.

„Ano,“ řekl.

„A vrátí se někdy pro ně?“ chtěla jsem vědět.

Otec se otočil a zadíval se na stěnu plnou šuplíčků.

„Ne,“ odvětil. „Teď je na nás, abychom je chránili.“

Chránili před čím? Vždyť jsme na ostrově sami, dumala jsem. Otevřela jsem ústa, abych se otce zeptala, jak to myslel, ale ten už byl zase venku a sbíral dříví na zátop.

DAR

Od té chvíle jsem myslela jenom na to, jak se stát lovkyní vůní. Pokud byly papírky zalité v červeném vosku opravdu vzpomínkami, Jackovými vzpomínkami, znamenalo to, že za hranicemi našeho ostrova jsou nějaké báječné světy a lovci vůní, kteří je prozkoumávají způsobem, jakým to nikdo jiný nedokáže. Netušila jsem, jestli se do nich vůbec někdy dostanu, ale chtěla jsem být připravená.

„Nauč mě být jako Jack,“ poprosila jsem otce. Nic neřekl a já na chvíličku zahlédla v jeho očích jakýsi smutný klid. Pak mi ale prohrábl vlasy.

„Tak dobře, skřivánku,“ řekl. „Vezmi si bundu.“

Vyšli jsme na mýtinu. Před námi pospávala zeleninová zahrádka, připravená na zimu, a v nedalekém kurníku tiše kvokaly slepice. Za tím vším čekal les plný možností. Otec zůstal chvíli nehybně stát.

„Tak jo,“ pronesl konečně. „Najdi mi čerstvě snesené vajíčko. Ale se zavřenýma očima.“

„V kurníku?“ Pořád jsem s nadějí upírala oči mezi stromy.

„Tam obvykle vejce bývají,“ usmál se.

Slepičí kurník mi pro lovkyni vůní připadal až příliš obyčejný, ale přece jen jsem zavřela oči a můj svět rázem ovládly zvuky. Kvokání slepic, jak si spolu tiše povídaly. Drobouneké drápky veverky, která se škrábala nahoru po stromě. Zpěv střízlíka, jasný a líbezný. Potom jsem zaslechla, jak se zvedla západka na dveřích kurníku, a otec mě postrčil dovnitř.

„Nadechni se,“ vyzval mě. „Nezapomeň, že začátku jenom mělce.“

Vpustila jsem vzduch do nosu, jenom lehounce, jako když příliv zašplouchá o břehy. Ucítila jsem ostrý pach slepičích výkalů a závan léta ze suché trávy.

„A teď zapomeň, že máš nos. Otevři celou svou mysl. Poslouchej, co ti ty vůně vypráví.“

Znovu jsem se nadechla, pomaličku a zhluboka, a vůně a pachy mi zaplavily hlavu. Byly tak plné a plastické, že jsem se mezi nimi mohla téměř procházet. Cítila jsem vodu v misce, už trochu odstátou; uspěchané, načechrané aroma slepic, které se hemžily sem a tam a hledaly, kde se usadit. Vyčkávala jsem a dumala, jak asi může vonět čerstvé vajíčko. Myšlenky se mi rozletěly a zachytily vůni vlhké hlíny venku a kouře, který se linul z našeho komína. Pak jsem se ale donutila zase myslet na svůj úkol. Jack by dával pozor. A já budu taky.

Tamhle! Mezi všemi těmi mohutnými, zatuchlými pachy bylo něco nového. Měkkého. Maličkého. Bylo to teplé, ale nehýbalo se to jako slepice – leželo to klidně, jako když se kámen vyhřívá na sluníčku.

S očima stále zavřenýma jsem opatrně tápala po kurníku. Ta vůně zářila jasně jako maják. Natáhla jsem prsty a přejela jimi přes uschlou travu. Jedna slípka se mi opřela o koleno a já ji jemně odstrčila. Spustila jsem ruku níž a zašátrala. Tady!

Vyšla jsem z kurníku, triumfálně zvedla vajíčko a zářivě se usmívala od ucha k uchu. Byla jsem lovkyně vůní! Zrovna jako Jack.

„Takhle se to dělá,“ pronesl otec s úsměvem.

Našla jsem pak ještě jedno vajíčko, rychleji než to první, a obě jsme si udělali k snídani.

„Co bude můj další úkol?“ zeptala jsem se otce po jídle. „Tenhle byl hrozně lehký.“

Naklonil hlavu a zkoumavě se na mě podíval. „Najdi první jarní den.“

Tento úkol vyžadoval trpělivost jako žádný jiný. Zima právě začala a do jara byla celá věčnost. Věděla jsem, že přijdou tmavé dny a déšť nám promáčí dobrou náladu a prochladí ji až na kost. Pak přijdou bouře a řvoucí vítr a stromy nám budou metat větve na střechu. Zima opravdu nebyla na pátrání po vůních vhodná doba. V zimě byly vůně smutné, chřadly u ohně nebo se choulily pod kořeny stromů. Ale Jack by to dokázal, řekla jsem si, a každý den jsem si tedy navlékla bundu a vydala se na lov.

Nakonec bylo venku víc vůní, než bych si byla pomyslela. Déšť a mlha je podkryly každému, kdo se je snažil vnímat. Na našem ostrově téměř nesněžilo, ale pokaždé, když odešel chlad a přišel déšť, cítila jsem, jak se život touží vrátit, jako když se v zemi mění odliv na příliv. Slyšela jsem, jak si stromy šeptají: „Už je čas?“

Dny se krátily čím dál víc, až se konečně svět přehoupl a váhy se vychýlily na druhou stranu. Blížila se změna, cítila jsem to. Jako lehoučké šustění ve snu, než se člověk ráno nadobro probudí. Jemné zatahání za provázky zemské přitažlivosti, jak se voda zklidní, změni směr a odliv vás začne táhnout na moře.

Jednoho rána jsem se probudila a dveřmi se do chaty linula nová, a přece důvěrně známá vůně. Otec mi vždycky říkal, že moje narozeniny připadají na první den jara. Nikoli na jeden konkrétní den v roce, ale na den, kdy přijde ten pocit, spodní proud tepla, který probudí zemi k životu. Vůně lesních violek. *Ve vzduchu je zeleno*, říkával. Nezáleželo na tom, že někdy se zima ještě vrátí; otec mi vysvětlil, že to se stává každou chvíli. *Vůbec nevadí, když to oslavíme na několikrát*, dodal, i když svůj věk jsem počítala jen podle těch prvních. Takže teď mi bylo jedenáct.

Můj nos mi prozradil, že otec ve srubu není, ale když jsem se zaposlouchala, zaznamenala jsem na cestičce jeho blížící se kroky. Doprovázel je ještě další zvuk, jenomže rychlejší a jasnější. Rychle jsem slezla po žebříku. Zvuky společně vystoupaly po schodech na verandu a pak jsem spatřila ve dveřích otce. Vedle něj, volně uvázaná na provazu, stála kozička, celá černá, jen jedno kopýtko měla bílé. Byla překrásná.

„Podívej, koho jsem našel,“ řekl otec, jako by objevit kozu bylo něco úplně přirozeného. Žili jsme na malém ostrově obklopeném samou vodou. Nové věci k nám přicházely jen působením kouzel, v černých plastových bednách. Ale teď tu stála koza, uvázaná na provázku, který otec nenuceně svíral v ruce.

„Všechno nejlepší!“ usmál se.

Kozička mě sledovala jasnýma žlutýma očima, v nichž se zračilo jakési pobavení.

„Ahoj, já jsem Emmeline,“ řekla jsem a vyšla na verandu. Koza zvedla bílé kopýtko, jako by nám přikazovala, ať ji posloucháme. Klekla jsem si k ní a ona spustila nohu, naklonila se ke mně a šťouchala mě čenichem do ruky, dokud jsem ji nepohladila.

„Hotová Kleopatra,“ prohlásil otec. Kozička se na něj podívala a tázavě naklonila hlavu.

„Kdo to je?“ zeptala jsem se a lehce přejela dlaní po krátkých tuhých chlupcích na kozím krku.

Otec mi začal vyprávět o vládkyni, která žila kdysi dávno pradávno v jedné daleké zemi, plavila se na lodích vystlaných okvětními plátky růží, koupala se v lázni prosycené vůní pižma a všichni ji poslouchali.

Z Kleopatry se rychle stala Kleo, ale koze ta jména seděla obě. Byla ještě dost mladá, aby mohla mít přezdívkou, ale nepochybně v sobě měla jisté velikášství, prohlašoval otec. Nám dvěma velela od samého začátku.

Otec se pustil do stavby přístřešku pro Kleo – říkal, že to bude její palác.

„A na tobě je, abys ji seznámila s ostrovem,“ řekl mi.

„Jenom já sama?“

„Už jsi na to dost velká. A sama přece nebudeš, že ne?“ usmál se. „Není tu nic, co by ti mohlo ublížit. Jenom mi slib, že nebudeš chodit na pobřeží,“ dodal vážným hlasem.

„Slibuju,“ ujistila jsem ho a myslela jsem to upřímně. Představa, že se budu moci volně prohánět po ostrově s Kleo po boku, byla lepší než cokoli, co mě mohlo napadnout. Byla jsem kvůli tomu víc než ochotná dodržovat jakákoli omezení.

Od té doby jsem každý den poté, co jsem skončila se sbíráním, zahradničením nebo učením, vzala Kleo a vyrazily jsme. Ze začátku jsem ji vodila na provaze, ale brzy se ukázalo, že Kleo půjde kamkoli, kam půjdu já – anebo možná přesněji, že já půjdu tam, kam Kleo. Vždycky šla v čele, ale nikdy ne víc než čtyři kroky přede mnou, a pořád se ohlížela, aby se ujistila, že tam jsem.

Bavily jsme se tím, že jsme hledaly všechny stezky, které na ostrově byly, dokonce i ty nezřetelné, jež jsem předtím sama neobjevila. Myslela jsem, že jsme našly všechny, ale jednoho dne jsme si všimly nepatrné mezírky ve spoustě libavkových keřů, které jako veliké moře pokrývaly zemi mezi stromy. Normálně by se člověk mezi jejich tuhým větrovím bez mačety neprodral, ale tady už jednou někdo cestu vysekal a v té škvírci, která se táhla vpřed, byl její náznak ještě vidět. Kleo měla silnou kůži, z ostrých hran listů si nic nedělala a nohy jí poskakovaly mezi kořeny s naprostou jistotou. Začala se proplétat křovím a stezka jako by se za ní otevírala. Vydala jsem se za ní v obavě, že se keře zase sevřou a my už nikdy nenajdeme cestu domů, ale Kleo byla zjevně odhodlaná a já se nemohla vrátit bez ní.

Po chvíli jsem v dálce zaslechla, jak voda naráží o skály. Vlny zněly ostřeji, vůbec ne jako když příliv jemně šplouchá na písku

v naší laguně. Protlačily jsme se s Kleo posledním zbytkem zeleně a ocitly se na holé, šedivé, větrem ohlazené skalní plošině, asi tři metry široké. Za ní už bylo jenom ohromné nebe. Opatrně jsme přistoupily až k okraji a zíraly na nekonečný obzor plný ostrůvků a pak na vodu hluboko pod námi.

Moje oči se ještě nikdy nemusely vydat tak daleko. Nevěděla jsem, co si s tím vším prostorem počít. Měla jsem pocit, že by po mně mohl každou chvíli chňapnout, uchvátit mě a odnést s sebou. Krůček po krůčku jsem začala ustupovat, až moje paty narazily na hrubé, mokré dřevo. Ohlédla jsem se a spatřila lavičku vystrčenou na okraj lesa, kterou déšť a čas téměř zadupaly do země.

Ta byla toho utečence, pomyslela jsem si.

Sklonila jsem se, dotkla se drolicího se povrchu lavičky a dumala, co toho člověka na tohle otevřené místo asi přivedlo, proč tu chtěl sedávat a dívat se na to, co opustil. Co tam v dálce mohlo být?

Stály jsme s Kleo na tom útesu hodnou dobu, než jsme se vrátily po stezce zpátky ke srubu. Otcí jsem o svém objevu neřekla – bála jsem se, že by mi zakázal se tam vrátit. Netušila jsem, co si o tom místěčku myslí; věděla jsem jen, že mi ho nikdy neukázal, a přece mi nepřípadalo možné, že by o něm nevěděl. Otec věděl všechno.

Od té doby jsme s Kleo chodívaly na útes skoro každý den a můj počáteční strach časem ustoupil zvědavosti. Nosívala jsem si s sebou oběd, podělila jsem se o něj s Kleo a sedávaly jsme postupně blíž a blíž ke kraji a pozorovaly velikánskou masu vody. Někdy jsme zahlédly velrybu či zářivou flotilu delfínů, někdy jsme v dálce viděly jakési hnědé klády, které vypadaly, jako že plavou. Občas kolem proplul motorový člun a vrčel při tom jako velikánský rozezlený hmyz. Všechny tyhle věci jsem znala jen z obrázků v otcových naučných knihách nebo ve sbírce pohádek. Tady na

útesu se ale hranice mezi jednotlivými druhy knih stíraly. Před čluny jsem se schovávala v jistotě, že se na nich ukrývají piráti.

Jednou jsem ale na zádi jednoho rybářského člunu zahlédla chlapce s rezavými vlasy. Vypadal ještě malý, tak v mém věku. Následující týden jsme se s Kleo vracely na útes den co den, ale toho chlapce už jsem nespatriila. Začala jsem ale přemýšlet, kde má asi domov.

Ten večer jsem se u jídla zeptala otce: „Proč jsme tady, tati? A proč nejsou na ostrově žádní další lidé?“

Otec položil vidličku. „Lidé lžou, Emmeline,“ odvětil, „ale vůně nikdy.“

Zjevně měl pocit, že mi tím vysvětlil všechno.

„Všichni lidi?“ naléhala jsem dál. „A co Jack?“

„Jack taky,“ odtušil otec a tvář mu tak potemněla, že už jsem se dál nevyptávala.

V tu chvíli jsem ale věděla, že o cestičce na útes otci nikdy neřeknu. Měl svá tajemství, ale tohle bylo jenom moje.

Čas ubíhal. Blížilo se další jaro. Dosáhla jsem dvanáctého roku a ruce a nohy mi rostly jako mladé stromky, štíhlé a silné. Při našich výpravách do laguny jsem teď dokázala sama rozpoznat gejzíry rozchlipek, které vystřikovaly k nebi, zarýt hluboko v písku a objevit škeble, které tam na mě čekaly. Uměla jsem rozdělat oheň pomocí luku a kousku uschlého mechu a ostrým nožem jsem dokázala odtrhnout svijonožce ze skalní římsy dřív, než byste napočítali do dvou. Sběračský košík jsem teď měla pokaždé stejně plný jako otec a čím dál častěji jsem ho plnila sama cestou zpátky ze svých lesních dobrodružství s Kleo.

Hrozně rády jsme s Kleo běhávaly po kmenech spadlých stromů, já s roztaženýma rukama, abych udržela rovnováhu, ale její rozeklaná kopýtka se pohybovala obratně a jistě. Avšak já jsem chtěla ještě výš. Začala jsem šplhat po stojících stromech,

větev po větvi, a předstírala jsem, že jsem lovec vůní Jack. Když jsem se někdy pevně držela chvojí vysoko ve větvích, obklopená tichounkým cvakáním jehličí, zachytila jsem občas vábivý závan něčeho jiného – teplý pramínek vůně pečeného chleba kdesi v dálce. Slabou brázdu rachotivého černého pachu, který za sebou zanechávaly čluny. Kousky příběhu, který mi otec odmítal vyprávět. Svět, který nikdy neuvidím. Natahovala jsem se, jak nejvýš to šlo, a cítila jsem, jak se větve pod mou vahou prohýbají. Byla jsem z toho všeho mnohem neklidnější a osamělejší než dřív, ale když jsem konečně slezla dolů, vždycky tam na mě čekala Kleo.

Otec mě naučil, jak mám Kleo hřebelcovat a brousit jí kopýtka. Hrozně ráda jsem jí rytmicky přejížděla po silných zádech, zatímco mě něžně okusovala. Tím pro mě vždycky končil den. V noci jsem ji slýchávala mečet v chlívku – otec mi vysvětlil, že kozy se rády choulí jedna k druhé, bez ohledu na počasí. Pokaždé jsem čekala, až otec usne, potom jsem pokradmu slezla po žebříku, odplížila se za Kleo do chlívku a tulila se k ní, dokud se neuklidnila. Někdy jsem tam usnula a probudila se až skoro za úsvitu.

Za takových nocí se mě někdy zmocňoval strach, že už máme s otcem jeden před druhým až příliš mnoho tajemství. Jenomže když jsem si položila hlavu na Klein bok a ucítila její pevné, teplé, robustní tělo, jaksi mě to naplňovalo. Dodávalo mi to pocit, že na světě jsou víc než jen dva lidé. A tak jsem mlčela.

VŮŇ

To léto, kdy mi bylo dvanáct, začal být otec čím dál zamlklejší a jeho příběhy se vytratily, i když zima pořád ještě zůstávala jen vzdálenou představou. Už se mě neptal, co jsme s Kleo objevily na svých výpravách, a nikdy mi nepovídal o tom, co dělal on, zatímco jsem byla pryč, i když jsem si jednoho dne uvědomila, že už dlouho jsem po návratu domů nenašla na stole plný sběračský košík.

Ale v Kleině společnosti jsem byla spokojená a ujišťovala jsem samu sebe, že by mi otec stejně neřekl, co se děje, i kdybych se ho zeptala. A pak jsem jednou vešla do chaty a spatřila, jak otec stojí u kamen. Dvířka byla otevřená a on svíral v ruce jeden z vonavých papírků. Na stole stála prázdná lahvička a zátku pořád ještě obkružoval proužek rudého vosku.

„Co to děláš?“ chtěla jsem vědět.

Otec zavřel dvířka kamen a ztěžka dosedl na lavici u stolu.

„Odcházejí,“ vydechl.

„Cože?“

„Vůně. Začínají se vytrácet.“

„Nech mě si přivonět.“ Napadlo mě, že možná ztrácí čich.

Jenomže tím to nebylo. Když otec natáhl ruku s papírkem k mé tváři, nic jsem z něj necítila.

„Jak dlouho už byl vytažený?“ zeptala jsem se ve snaze uplatnit vědecké zásady, jimž mě otec naučil.

„To je jedno,“ odušil. „Nic to nemění. Už je kontroluju celé týdny. Horní řada už je skoro celá pryč.“

Mou bezprostřední reakcí byl pocit zrady: otevřel ty lahvičky beže mě! Ale pak mi plně došlo, co říká – vůně nás opouštěly.

Představila jsem si lahvičky v horních zásuvkách a světy, které se v nich skrývaly. Jak jsem v některých měla pocit, že létám, v jiných, že plavu, a u jedné mi bylo, jako když mě někdo drží v tom nejnežnějším objetí, jaké jsem si dokázala představit. Když jsem usínala, měla jsem pokaždé pocit, že slyším, jak si lahvičky mezi sebou šeptají. Kdy jsem je ale takhle naposledy poslouchala? Téměř každou noc jsem teď trávila v Kleině přístřešku. Možná už papírky utichly dávno. Možná se divily, kde jsem. Možná proto nás opustily.

„Co jsi s ním chtěl udělat?“ zeptala jsem se otce a ukázala ke kamnům.

„Spálit,“ odpověděl a stále při tom svíral papírek v ruce.

Krutost té představy mě ohromila. „Proč?“

„Některé z vůní, které lidé kdysi vytvořili jako první, se vyráběly právě pálením,“ vysvětlil. „*Perfumare* znamená prodýmat. Byl to způsob, jak mluvit s bohy. Chtěl jsem tu vůni poslat domů.“

„Ale co kdybychom našli nějaký způsob, jak ji získat zpátky? Nepřál by si Jack, abychom to aspoň zkusili?“

Zavrtěl hlavou. „To nejde.“

Ve tváři se mu objevil rezignovaný výraz. Něčeho se právě vzdal, i když jsem netušila, co to bylo a odkud se to vzalo. Věděla jsem jen, že se otec trápí.

„Fajn, tak ho spálíme,“ přisvědčila jsem.

Došli jsme ke kamnům, otevřeli dvířka a chvíli se dívali do ohně. Otec se zarazil a jako by se na chvíli pohroužil sám do sebe. Potom hodil lísteček do kamen. Plameny zachytily jeho okraje, zkroutily je do zářivého světla a potom do černa. Vyvalil se kouř tak jasně modrý, že zastínil i oblohu, vodu, otcovy oči. A pak ta vůně.

Mocná a plná, vibrovala silou, jakou voňavý papírek nikdy neměl. Tohle nebylo jen krátké nahlédnutí do jiného světa. Tohle byl ten svět samotný. Zavřela jsem oči a stěny srubu se vytratily.

Cítila jsem sladkou, svěží vůni čerstvě posekané trávy a jiskřivé štěbetání květin – ta vůně byla šťavnatá a hladounká, ostrá a hbitá, zaprášená a jemná jako sama vzpomínka. Všechno se to vylinulo najednou, jako ptačí zpěv, kde se jednotlivé hlásky proplétají. Cítila jsem tu vůni na kůži, obklopila mě tak, jak by to teplo z kamen nikdy nesvedlo. Stála jsem uprostřed toho všeho a dýchala. Nikdy jsem se necítila tak plná.

Nevím, jak dlouho to trvalo, pamatuju si jen, že se ta vůně vytrácela kousek po kousku, až zase nezbylo nic než déšť za okny a slabý závan tabáku.

„Ach,“ vydechl otec a oči se mu zalily slzami. Vztáhl ruku k ohni, jako by chtěl papírek vytáhnout, ale ten už byl nadobro pryč.

Od té chvíle se otec změnil. Lahvičky ho vždycky fascinovaly, ale ztrátou toho papírku jako by se v něm něco posunulo. Tlak v chatě sílil, až jsem ho úplně cítila, těžký a horký. Ať jsme dělali cokoliv, uvědomovala jsem si, jak mu oči neustále zalétávají k horním šuplíčkům. Když jsme se vydávali na sběr potravy, vracel se otec do srubu čím dál dív a polovinu naší sklizně nechával na pláži. Jednoho odpoledne jako by se v něm konečně něco zlomilo. Vytáhl další lahvičku s červeným voskem a odzátkoval ji.

„Tak jo,“ pronesl a otevřel dvířka kamen.

Po spálení další vůně se na pár dní uvolnil, ale pak to celé začalo nanovo. Proces se čím dál zrychloval: následné zklidnění vyprchalo dříve, napětí se stupňovalo dramatičtěji. Než jsem se nadála, byla celá horní řada pryč. Bála jsem se, co se stane, až otec spotřebuje ty horní, neobyčejné lahvičky, a zůstanou mu jen dřívější verze našeho života.

„Co kdybychom vyrobili nové papírky?“ zeptala jsem se. „Mohli bychom tu mašinku vzít ven. Našly jsme s Kleo spoustu věcí. Můžeme ti je ukázat.“

Byla jsem ochotná prozradit mu všechna svá tajemství, dokonce i ten útes s výhledem na svět. Ale otec zavrtěl hlavou.

„A co takhle vyrobit voňavý papírek z některé z nich?“ navrhla jsem a ukázala na třetí řadu odshora. „Že bychom začali znova?“

Podíval se na mě, v očích mu zajiskřila naděje a ze mě se na okamžik stal lovec vůní Jack, udatný a chytrý a hýřící dobrými nápady. Byla jsem Emmeline, dcera, kterou nadevše miloval.

„Tak dobře,“ pronesl. „Zkusíme to.“

Vytáhl z horního šuplíku jednu z lahviček a chvíli ji jen držel v ruce. Potom jediným zkušeným pohybem, který jsem tak dobře znala, rozlomil pečeť z červeného vosku a vytáhl papírek ukrytý uvnitř. Jeho vůně už se nedala rozeznat, což jsme věděli, ale měli jsme plán. Došli jsme společně ke kamnům.

„Ty ho podržíš,“ podal mi otec papírek. Ležel mi na dlani, lehounký a plný tichých tajemství. Měl jedinou, poslední příležitost se projevit, tedy pokud by se nám nepodařilo ho znovu zachytit.

Otec donesl přístroj. Odklopil víko a odhalil dírky pod ním.

„Tak teď,“ řekl a já jsem hodila papírek do ohně. Jak mu kouř zkroutil okraje a teplo proniklo až do jeho středu, vynořila se z něj vůně – plná, šťavnatá, sladká vůně květin, dusné a hutné teplo. Otec zmáčkl tlačítko přístroje a úzkostně vyčkával, až ze štěrbin vyjede papírek. Jako obvykle jím potřásl a podržel ho v natažené ruce, dokud se dým nerozplynul. Srub se vrátil do původního stavu. Konečně si otec přiložil papírek k nosu a nadechl se.

Ve tváři se mu rozhostilo zklamání a moje naděje rázem zvadly.

„Ne,“ řekl tiše a lísteček mi podal. Nadechla jsem se a chystala se do té květinové vůně ponořit, ale vtom se do ní přimíchalo aroma tabáku. Kouř z cedrového dřeva. Včerejší večere. Můj vlastní pot.

„Není to ono,“ utrousil otec.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Dům plný vůní.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.